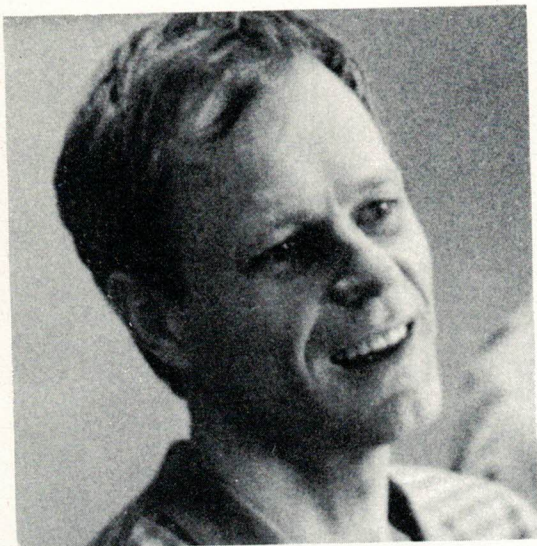

JOOP ADMIRAAL NA DE VOORSTELLING

In de herfst van 1982 maakte Leo Akkermans, tv-maker bij de KRO, een filmportret van de acteur Joop Admiraal. Een veelzijdig acteur, winnaar van de toneel-onderscheiding Louis d'Or in 1982 voor zijn solovoorstelling 'U bent mijn moeder'. In het programma praat Akkermans met Joop Admiraal over diens persoon en over het toneelvak. Daarbij antwoordt Admiraal soms in de personen van Marlies uit het stuk 'Hallo medemens' en Coby uit 'Bosch en Lucht'. Ook is een fragment te zien uit 'U bent mijn moeder'. Het programma werd door de KRO-tv uitgezonden op 27 december 1982.

Leo Akkermans sprak Joop Admiraal aan toen hij op zoek was naar onderwerpen voor een kunstprogramma. 'Na enige aarzeling kwam hij zo spontaan tot contact, dat ik besloot een heel programma met hem te maken. Hij is een gevoelige, fijne man. Een opvallend mens ook in de manier waarop hij zich laat doorzien. Daar kwam toen bij, dat hij een eigen toneelstuk aan het maken was, geënt op zijn eigen leven. Daar zou ons gesprek over gaan. Van dit stuk kwam echter niets terecht. Ik heb vijf dagen uitgetrokken om het interview vast te leggen. Hij stortte in één keer zijn hart helemaal uit. Ik werd daar zeer door getroffen. Ik heb hem ongeremd uit laten praten. Hij uit zichzelf erg moeilijk. Pas als hij zich indenkt een ander te zijn, praat hij gemakkelijk over zichzelf. Hij voelt verschillende kanten in zich, zijn goede kant en zijn slechte kant. Daar praat hij over in de figuren van Coby en Marlies, twee rollen die hij eerder speelde en wier naturen hij zich persoonlijk heeft toe-eigend. In die twee vrouwenrollen kan hij laten zien en vertellen waar hij eigenlijk niet goed voor uit durft te komen. Dan vallen de mooiste uitspraken uit zijn mond. Maar dat ligt allemaal zeer gevoelig voor hem, ook die rol van zijn moeder, waaruit ik een kort fragment toon. Hij wilde er zelf perse niets meer van zien. Ook het moederbeeld spreekt hem sterk aan. Nadat ik dit interview klaar had, heb ik het laten zien. Hij was zeer onder de indruk en vond het te mooi voor woorden. Hij had die op dat moment ook niet meer. Hij kwam zichzelf tegen'.

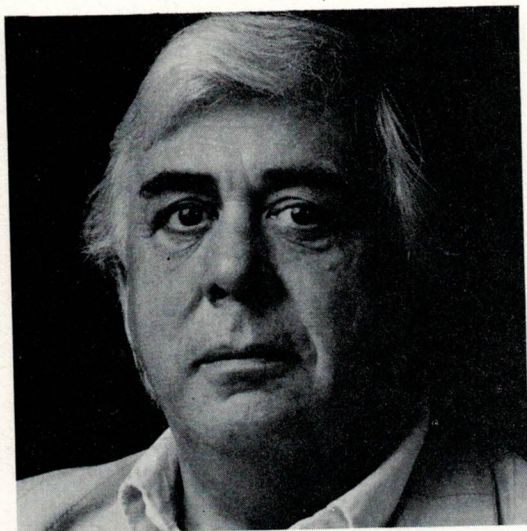
JOOP ADMIRAAL

Joop Admiraal (44) werd in 1937 in Ophemert geboren, bracht zijn jeugd door in Buren, volgde de HBS in Tiel en doorliep de Toneelschool in Amsterdam. In 1959 debuteerde hij bij de Nederlandse Comedie, waar hij werkte met o.a. Ank van der Moer en Ko van Dijk. Later speelde hij bij Centrum (o.a. in 'Gered'), Studio (o.a. in 'Elcker-Ik') en in een aantal vrije produkties, en speelde cabaret. Sinds 1971 maakt hij deel uit van het Werktheater, het toneelgezelschap waarvan de acteurs in een soort kollektief de stukken schrijven, waarin veel van hun eigen ervaringen zijn verwerkt. Voor Joop Admiraal waren dat o.a. twee stukken over stervensbegeleiding. 'Als de dood' en 'Je moet er mee leven' waarin hij een kankerpatient speelde. Andere stukken waarin hij een rol had, waren o.a. 'Toestanden, Avondrood, Het feest van Nice, Dikke vrienden, Een zwoele zomeravond, Hallo medemens, Bosch en Lucht, en voor tv 'Prettig weekend, meneer Meijer'. Heel opvallend en uitbundig geprezen was het solo-stuk van en door Admiraal, 'U bent mijn moeder', waarin hij zichzelf speelde én zijn 80-jarige demente moeder. Voor deze rol kreeg hij in 1982 de toneelprijs Louis d'Or. En in december '82 was hij te zien in een tv-portret dat Leo Akkermans van hem maakte voor de KRO, 'Joop Admiraal na de voorstelling'.

Joop Admiraal speelt veel vrouwenrollen. 'Vroeger bad ik: God, maak een meisje van me.' - 'Ik speelde nooit gewone mannenrollen. In 'Een zwoele zomeravond' speel ik een baby en een rare oude man. Dat zijn lachers. In 'Hallo medemens' speel ik een mevrouw uit het Gooi - en die heeft ook de lachers op haar hand. Ik speel die mensen wel echt, ik hou wel van ze. In 'Bosch en Lucht' speel ik een alcoholiste - daar zit meer van mezelf in'.

'Bij het Werktheater mag dat allemaal. De ene vrouw na de andere. Ik heb meteen veel meer fantasie. Meer techniek.(-) Ik ben een man van 44, maar het enige wat ik niet kan spelen is een man van 44'.

'Ik stel me altijd kwetsbaar op in een rol'(-) 'Ik heb iemand nodig die zegt: je kán het. Het is goed. Want mezelf dat vertrouwen geven, dat kan ik niet. Iemand anders moet het me vertellen.'

LEO AKKERMANS

Leo Akkermans (57) haalde in 1945 zijn HBS-diploma en was daarna resp. oorlogsvrijwilliger bij de luchtmacht, studeerde sociologie, was avondtelefonist en redaktielid bij de Volkskrant. In 1957 haalde hij zijn doctoraal sociologie. In die tijd schreef hij ook cabaretliedjes, o.a. voor Wim Kan, Wim Ibo, VARA-radio en AVRO-tv.

In 1958 werd hij tv-regisseur en in 1960 kwam hij bij de KRO als samensteller-regisseur van documentaire programma's. In die hoedanigheid maakte hij tal van reportages, kunst-en aktualiteitenprogramma's, studie-regies enz.

Een greep uit de ca. 150 tv-dokumentaires die hij tot nu toe maakte: De Jordaan, portret van een Amsterdamse wijk (1963); Het decor is een tempel, portret van rabbijn Soetendorp (1964); Rangen en Standen, cabareteske programma's met o.a. Jasperina de Jong, Luc Lutz, Gerard Cox (1966); Werkende jongeren (1970); De buurt blijft, activiteiten van buurtbewoners in Leeuwarden (1971); Binnenin Holland, portret van de streek rond Oudewater aan de hand van teksten van Herman de Man (1972); Eene woning voor den Werkman, over sociale woningbouw 1880-1972 (1972); Witte Kwis, alternatieve kwis-serie over maatschappelijke onderwerpen (1974); Schoolklas 1925, een schoolklas uit 1925 komt na 50 jaar weer bij elkaar (1975); Applaus voor mij, gezamenlijk weekend van geestelijk gehandicapte en 'normale' schoolkinderen (1978); De God van Borne, over het verdwijnen van de Twentse textielindustrie en over textielfabrikant Jacob Spanjaard uit Borne (1979); Ter ere van de keizer, over Nederlanders die in Japanse krijgsgevangenschap in Indië hadden gezeten (1980); Goud in de Peel, beeld van de Peel ten tijde van het turfsteken (1980); Heden Kijkdag, serie kunstprogramma's met als doel kijkers enthousiast te maken voor uiteenlopende kunstvormen (1981-1982); Joop Admiraal na de voorstelling, portret van een acteur (1982); Ik ben niks anders dan 'n minnaar, portret van de Amsterdamse studentenpastor Jan van Kilsdonk, die een 'pastoraat der vertroosting' biedt (1983).

Joop
Admiraal:

**"Ik besta
uit een
groepje
mensen"**

22.25 ned. 2 kro
Joop Admiraal na de

Joop Admiraal, privé.
voorstelling U bent
der. Joop Admiraal
een veelzijdig akte
speelde o.a. bij Stu
Centrum en is sind
verbonden aan het

Joop Admiraal na de voorstelling

'Er is moed voor nodig om te leven'

De zuiverende openhartigheid van Joop Admiraal

Het valt me op, dat de twee consumentenrubrieken die onze televisie rijk is, nogal vaak dezelfde onderwerpen behandelen. Ik zag niet „allebei dezelfde onderwerpen“, want dat zou betekenen dat ze elkaar naäpen. Nee, ze herhalen zich: de autotest, de miskoop, de vormen van oplichting.

Daar belief ik evenwel geen consumentenrubriek te noemen, dat is een kopersrubriek. Consumentenvoorlichting is een veel wijder begrip, de Consumentenbond hamert daar graag op. Maar vermoedelijk willen de Vara en de Tros er niet aan. Ze

krijgt eens duchtig met elkaar te vergelijken. De Duitse televisie vertoonde de afgelopen dagen onder andere Little Lord Fauntleroy en it's a wonderful life en Nederland ont-haalde ons op The courtship of Ed-die's father en The Wiz.

Dat geldt een zeer forse slok op een borrel: één goede film en één meesterwerk bij de Duitsers, één middelmatig produkt en een jam-merlijk mislukte remake van The wizzard of Oz bij ons. Moet dat nou? En als dit nou een uitzondering was, maar nee.

Elke keer weer blijken die toch al sporadische speelfilms op de Neder-

rechter Charles Corver, die dig toefat dat hij de grovi van de Westduitse doelma macher op de Franse spele

ton verkeerd had beoordee ledereen die deze zomer uitzendingen van de werel

**Schuchtere Joop
speelde
weergaloos zijn
eigen moeder**

Een naaktschildering van Joop Admiraal

• Joop Admiraal als Joop.

VRIJDAG 24 DECEMBER 1982

PAGINA 9

AD radio televisie

Boeiend portret van acteur Joop Admiraal

Van onze radio- en
tv redactie

HILVERSUM — Acteur Joop Admiraal van het Amsterdamsche Werktheater kreeg het afgelopen voorjaar de hoogste toneelonderscheiding: de Louis d'Or. De prijs, die nu boven zijn gootsteen in de keuken hangt, werd hem uitgereikt voor zijn solovoorstelling 'U bent mijn moeder'.

Voor Leo Akkermans was dit niet de aanleiding om een ge-lijd portret van deze acteur

Portret acteur Joop Admiraal,
winnaar Louis d'Or:

**„Ik besta uit
'n ploegje
mensen“**

(Door Wim Kuijpers

Een langzaam sprekende man

**Wie is er los
in de leer?**

Door Pieter Kottman

Mij valt nogal eens op dat sommige mensen, als ze over een bepaald televisieprogramma praten, niet weten door welke omroep het is uitgezonden. Onbegrijpelijk vind ik dat — hoewel

sprake en bovendien mijnende zin. Admiraal aan God noch gebod n zich wel aangetrokken mantiek van de g eigenlijk alleen de pro

dus, zoals hij co it zonden kun je lsbesef niet begaan. behalve een aardig en Admiraals bek overtuigend bewij moeten dat de pi kers van de confess pen vaak heel wat l r zijn dan de fanati het ledenbestand ten. Als deze soor 's om te beginne O een tendens wo alleen nog maar e afwachten in wel veringen gaan plaat

**Filmportret
Joop Admiraal**

Acteur Joop Admiraal, winnaar Louis d'Or:

de Gelderlander 27-12-1982

Televisie tot op het bot

Door Wim Kuipers

HILVERSUM - Een langzaam sprekende man aan zijn keukentafel. Overal spiegels. Boven de gootsteen hangt de Louis d'Or, de hoogste vaderlandse toneelonderscheiding. „Dan zie ik dat ding tenminste”, zegt de winnaar ervan, acteur Joop Admiraal (45).

Vanavond zendt de KRO een televisieportret van hem uit. Een indringende, rijke gebeurtenis. Dat zijn nogal forse woorden als het om een tv-programma gaat, maar het is hier absoluut niet opgeblazen.

De in het Betuwse Ophemert geboren Admiraal, geeft zich bloot tot op het bot.

Vertelt ontroerend over zijn homosexualiteit, over zijn tien jaar durende turbulente relatie met Ramses Shaffy („de leukste jongen van Amsterdam”), zijn huidige vriendschap met Werkteater-collega Gerard Tholen en over de vrees dat hij te oud en lelijk is om nog begerlijk te zijn.

Warm gevoel

Indringende, eerlijke bekenissen. Maar nooit en nergens voelt de kijker zich een indringer. Interviewer Leo Akkermans: „Joop twijfelde tijdens het interview geregeld. Klets ik niet teveel?, vroeg hij dan. Maar ik had voortdurend het idee: wat warm is dit toch, hier moeten veel mensen een warm gevoel van krijgen”.

Heel duidelijk was de reactie van de uit Israël afkomstige Licki Zydower, die de montage deed. Ze kende Admiraal niet, had het zogehe-

ten ruwe materiaal (alles wat opgenomen is, rijp en groen) vluchtig één keer doorgenomen en zuchtte toen 's maandags tegen Akkermans: „Wat een man, ik ben het hele weekend met hem bezig geweest”.

Boven

Het is dan ook verleidelijk wat uitspraken van Admiraal aan te halen. „Als iets heel fijn is, kijk ik wel eens naar boven en zeg: 'dank je wel'. Maar ik weet niet, tegen wie ik het heb. Misschien is mijn vader dan wel in de keuken”. Die is enkele jaren geleden overleden. Joop was daar intens bij betrokken. Zijn ervaringen verwerkte hij tot een spel over sterfensbegeleiding.

Echt gelovig is hij niet meer. Maar wat is echt? „Ik vind niets van wat ik doe zonde: dus geloof ik alleen uit vreugde, niet uit angst”.

Als hij zich rot voelt, durft hij dan ook niet tegen die Iemand te zeggen: 'help me'.

Alcoholiste

Een tv-programma vraagt uiteraard wat meer dan een levenswijsheden spuiende, maar verder stilzittende Admiraal. Akkermans laat hem daarom opdraven als de ba-

● Joop Admiraal als de bazine Marlies, oorspronkelijk een creatie uit Werkteaters 'Hallo Medemens'. Admiraal: „Als je het goed bekijkt, besta ik uit een ploegje mensen, ik loop in mijn eentje met z'n drieën over straat”.

zige, harde Marlies, uit Werkteaters 'Hallo Medemens' en als de verlepte alcoholiste Coby.

„Als je het goed bekijkt, besta ik uit een ploegje mensen”, heeft hij ooit gezegd. „Ik loop in mijn eentje met z'n drieën over straat”.

Borstharen

Hij speelt graag voor vrouw. Misschien, zo zegt hij, „omdat ik nogal afwachting ben”. Maar hij wil wel laten merken dat het geen echte travestiet is. Zo zijn er in het decolleté van Coby duidelijk donkere borstharen te zien. Akkermans: „Daar stond hij op”.

Openhartig portret van Joop Admiraal

HILVERSUM – „Toen ik een klein jongetje was, wilde ik het liefst Sneeuwwitje spelen. Dat is niet echt een jongensdroom, hè”. Joop Admiraal zegt het en kijkt de onzichtbare interviewer verlegen lachend aan. Alsof hij toch nog bevestiging zoekt voor iets dat overduidelijk lijkt. Het is een typerende scène uit het veertig minuten durende televisieportret dat Leo Akkermans voor de KRO van Admiraal maakte en dat vanavond uitgezonden wordt.

Typerend, omdat een aantal karaktertrekken van de nu 45-jarige acteur erin doorklinkt. Zijn verlegenheid, zijn voortdurende drang om bevestigd te worden in zijn toch zo opvallende talent, zijn voorkeur voor het spelen van vrouwenrollen en zijn homoseksualiteit. Karaktertrekken die in het openhartige interview waar het programma voor het overgrote deel uit bestaat, in verschillende toonaarden door de hoofdpersoon verwoord worden.

Akkermans, samensteller van het KRO-kunstprogramma „Heden kijkdag”, was oorspronkelijk van plan in dat programma aandacht te besteden aan het stuk „U bent mijn moeder”, waarmee Joop Admiraal sinds begin '82 volle zalen trekt. Na het zien van de voorstelling, waarin Admiraal zowel zichzelf speelt als zijn demente moeder op een manier die verraste door integriteit en vakmanschap, was Leo Akkermans zó onder de indruk, dat hij de acteur meer recht wilde doen dan in de beperkte tijd van „Heden kijkdag” mogelijk is. Na enkele gesprekken met de betrokkene ontstond het plan voor een uitgebreid portret, gekoppeld aan een verslag van de opbouw van het nieuwe stuk dat Joop Admiraal met zijn vriend en collega Gerard Thoolen aan het voorbereiden was.

Mis

Dat dreigde nog lelijk mis te gaan, toen Thoolen en Admiraal op een zeker moment besloten te stoppen met het stuk. De gekozen problematiek, als altijd bij spelers van het Werkteater voortkomend uit hun eigen ervaringen, dreigde de acteurs te overweldigen. Het thema van twee vrouwen die met zeer uiteenlopende bedoelingen samenleven lag te dicht bij hun dage-

lijkse werkelijkheid. „Het werd steeds ernstiger, steeds persoonlijker. We werden er depressief van”, zegt Joop Admiraal er in de film over.

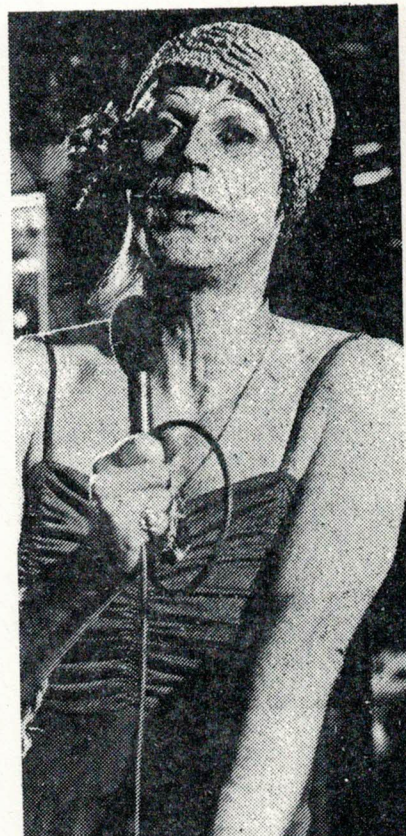
Leo Akkermans liet zich echter niet uit het veld slaan. Zijn opzet om vooral de persoon van Admiraal te belichten, geheel in het verlengde van de opvatting die deze als acteur over zijn werk heeft, liet zich ook op een andere manier realiseren. Zo zijn in het portret nu interviews verwerkt met creaties van Joop Admiraal die hij de laatste jaren op de planken heeft gezet. Daarin valt het beeld van de acteur samen met dat van de persoon, want zoals hij zelf uitlegt speelt Joop Admiraal nooit rollen die niets met hem zelf te maken hebben.

Hij beeldt in de twee vrouwen die aan het woord komen trekjes uit, die hij zelf in mindere mate ook heeft. De harde, door de wol geverfde Marlies, die de liefde atgeschreven heeft en de alcoholistische Coby, die met haar hele wezen aan de liefde hangt, ook al komt deze meestal van één kant. „Coby is de schaamte voorbij”, zegt Admiraal, „als ik nu nog zou drinken zou ik net zo zijn als zij”.

Eén dag

Voor het interview zelf had Leo Akkermans vijf opnamedagen gerekend. Het stond er uiteindelijk in één dag op. Toen de acteur eenmaal aan interviewer en cameraman gewend was, had hij nog maar weinig aanmoediging nodig om een paar uur zonder terughoudendheid, maar ook zonder eigenwaan over zichzelf te vertellen. Ook tijdens de opname werd hij echter gekweld door onzekerheid. „Het is niks, hè”, zei hij steeds, waarop de interviewer hem er weer van moest overtuigen dat dat wel meeviel.

Het resultaat is een portret van een zachtmoedige, verlegen twijfelaar met grote kwaliteiten. Een portret, dat af en toe zó persoonlijk is, dat het gemakkelijk tot een genant soort voyeurisme had kunnen worden. Dat is echter nergens het geval. De oprechtheid van Admiraal is doorslaggevend en maakt dat „Joop Admiraal na de voorstelling” nergens over de schreef gaat. (Nederland II, 22.25 uur)

● Joop Admiraal als Coby